

**FERRAMENTAS PARA O ASESORAMENTO
NA XESTIÓN DOS RECURSOS MARISQUEIROS**

José Manuel Parada Encisa

Centro de Investigacións Mariñas

Consellería do Mar

paradajm@gmail.com

Explotación Sustentable de Recursos Marisqueiros e Acuícolas.

Sanxenxo, 29-30/VI/2010

-
- Ferramentas de xestión
  - Ferramentas de asesoramento:
    - Avaliación de stocks e hábitats
  - Ferramentas de asesoramento:
    - Indicadores da explotación
  - O plan de explotación

- Ferramentas de xestión

- Ferramentas de asesoramento:

  - Avaliación de stocks e hábitats

- Ferramentas de asesoramento:

  - Indicadores da explotación

- O plan de explotación

- Limpezas

- < mortalidade

- > fixación

- Limpezas

- Traslados e rareos

Áreas de recrutamento:

> crecemento, > fixación, < mortalidade

Áreas de crecemento:

> biomasa

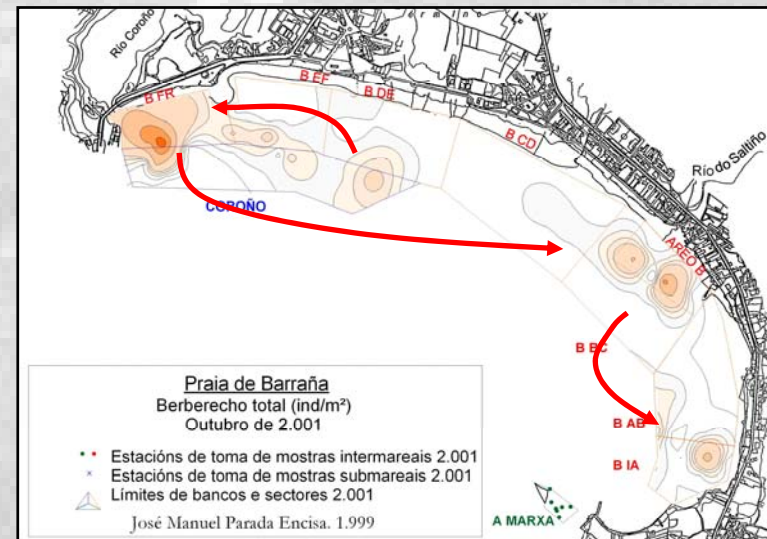
- Limpezas
- Traslados e rareos
- Sementeiras

- > Stock explotable
- > Stock reproductor

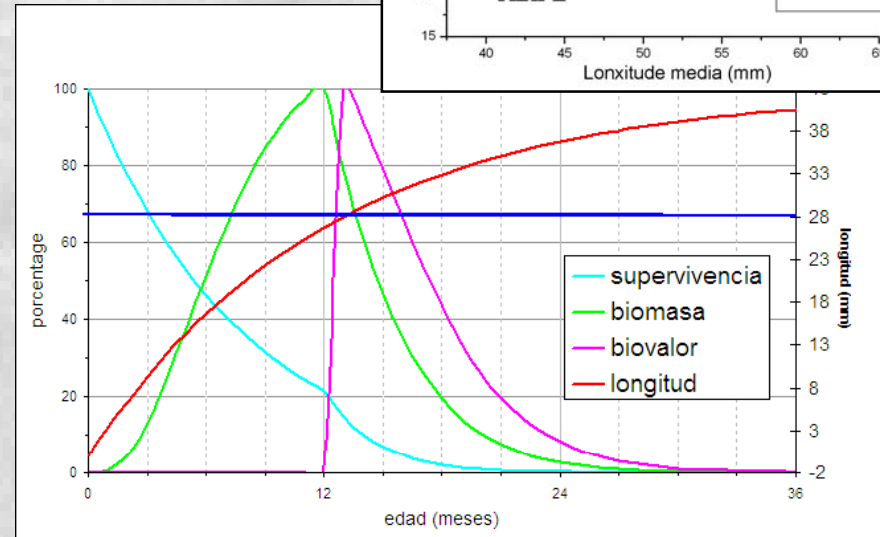
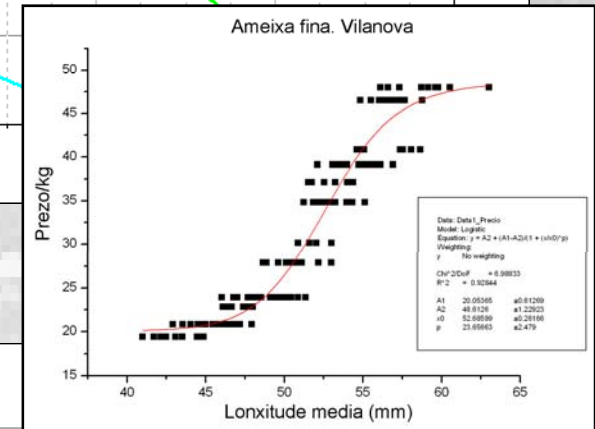
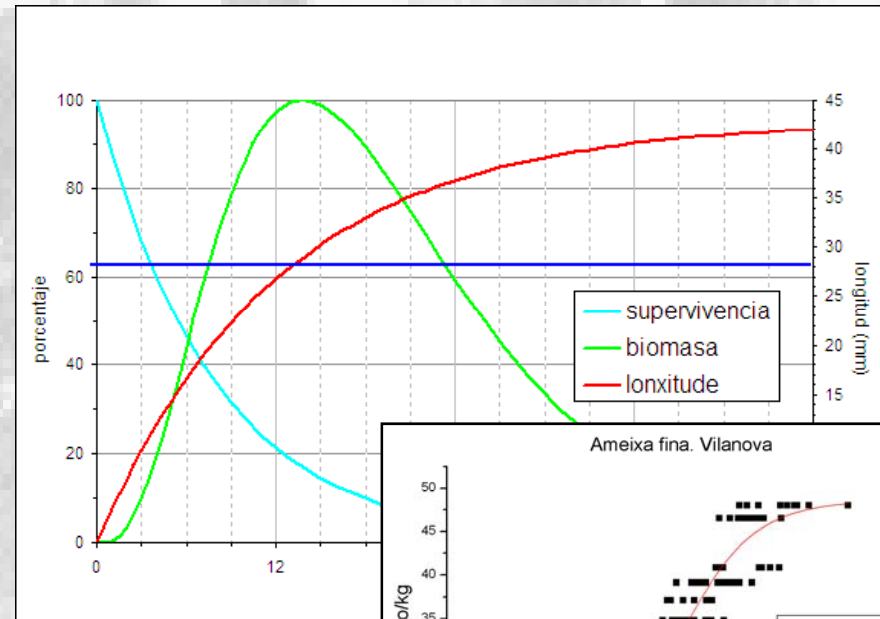

- Limpezas
- Traslados e rareos
- Sementeiras
- Rotacións

> Adaptación da explotación á bioloxía e á demanda comercial

- Limpezas
- Traslados e rareos
- Sementeiras
- Rotacións
- Tamaño óptimo de captura
  - > Adaptación da explotación ó máximo rendemento biolóxico e económico

- Limpezas
- Traslados e rareos
- Sementeiras
- Rotacións
- Tamaño óptimo de captura
- Vixilancia e puntos de control

Aplicación das normas

Datos de capturas de apoio

ó asesoramento

- Limpezas
- Traslados e rareos
- Sementeiras
- Rotacións
- Tamaño óptimo de captura
- Vixilancia e puntos de control
- Acondicionamento e mellora

Adecuación e mantemento das
condicións do hábitat

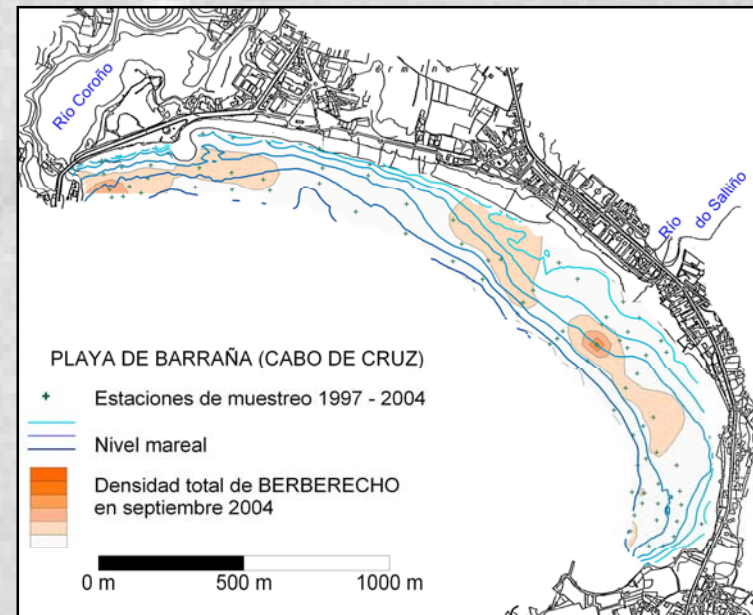
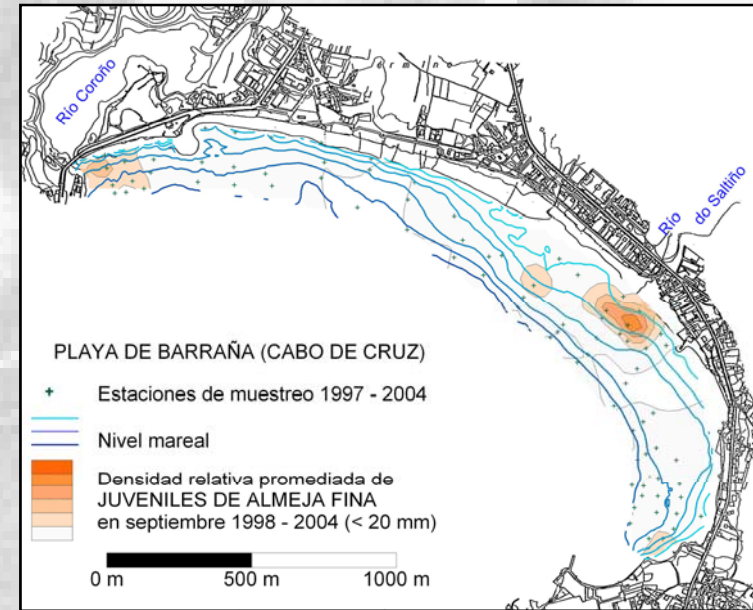
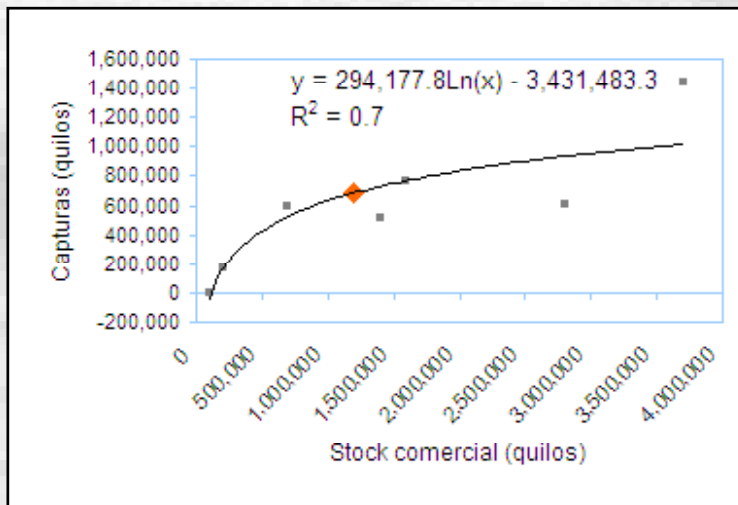

-
- Ferramentas de xestión
  - Ferramentas de asesoramento:
    - Avaliación de stocks e hábitats
  - Ferramentas de asesoramento:
    - Indicadores da explotación
  - O plan de explotación

Parámetros poboacionais das especies recurso

- Densidade e biomasa do stock
- Áreas de recrutamento
- Frecuencias de tamaño
- Variacións espaciais
- Evolución temporal

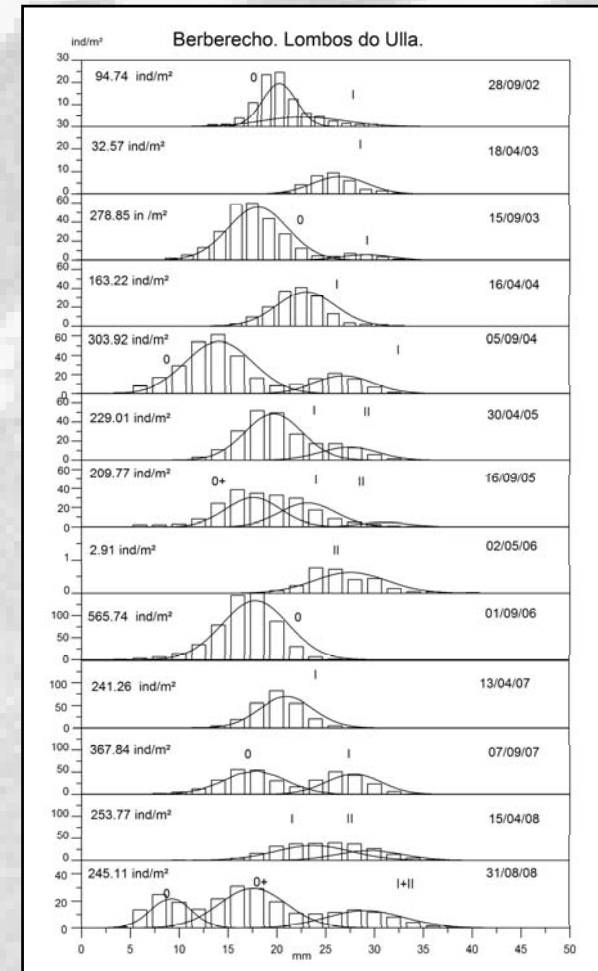
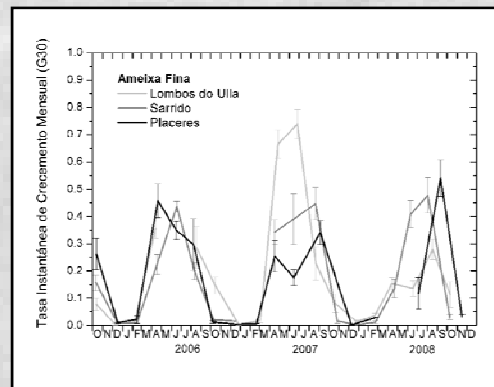
Ferramentas de asesoramento
Avaliación de stocks e hábitats

Parámetros poboacionais das especies recurso

- Taxas de mortalidade
- Taxas e ecuacións de crecemento
- Recrutamento
- Evolución temporal
- Búsqueda de patróns
- Análise de anomalías

Ferramentas de asesoramento
Avaliación de stocks e hábitats

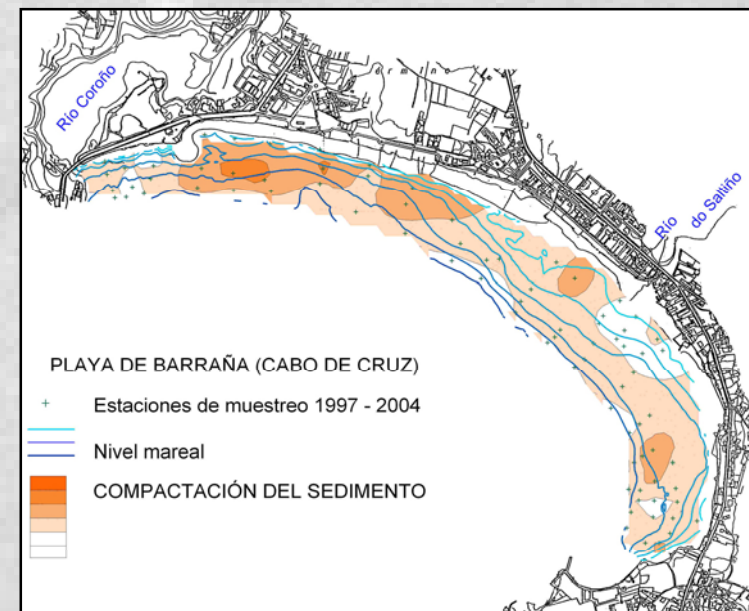
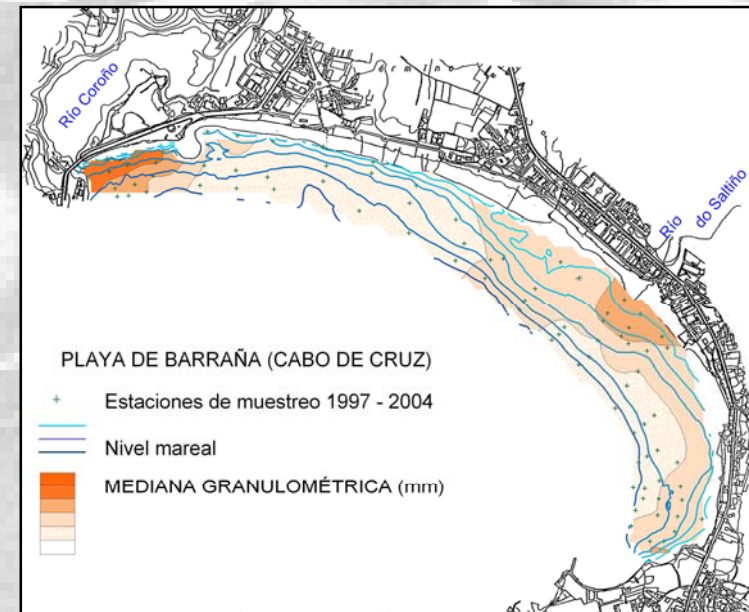
Parámetros poboacionais das especies recurso

Parámetros ambientais

- Aportes de auga doce
- Vertidos
- Características do sedimento
- Nivel mareal
- Pradeiras de fanerógamas
- Zonas de acumulación de algas
- Incidencia de depredadores
- ...

Ferramentas de asesoramento

Avaliación de stocks e hábitats

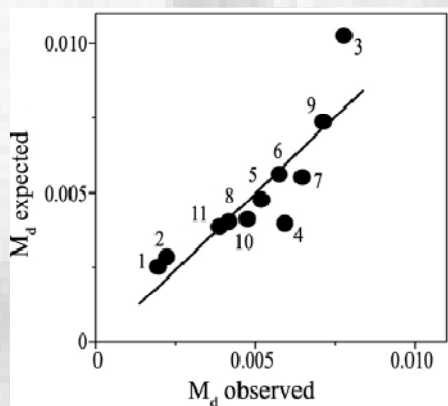

Parámetros poboacionais
das especies recurso

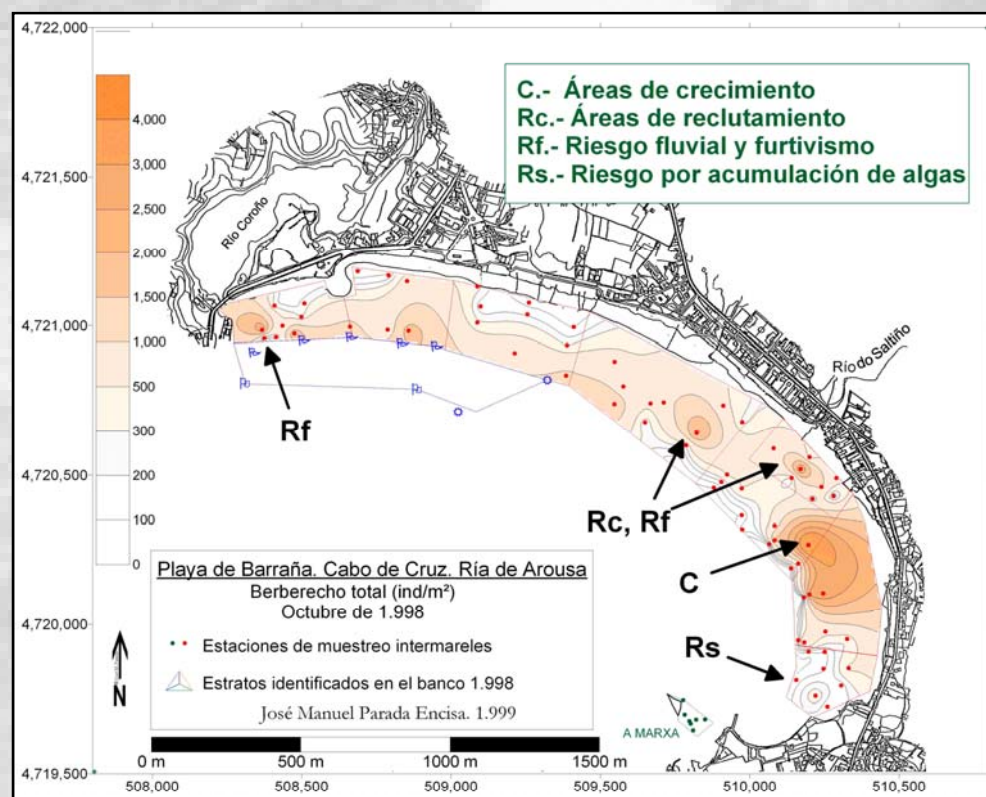
Parámetros ambientais

Relación parámetros
ambientais
e poboacionais

Ferramentas de asesoramento
Avaliación de stocks e hábitats

$$\text{Log}(M) = a \cdot \log(P) + b \cdot \log(D) + c \cdot \log(T_{\min}) + d$$

-
- Ferramentas de xestión
  - Ferramentas de asesoramento:
Avaliación de stocks e hábitats
  - Ferramentas de asesoramento:
Indicadores da explotación
  - O plan de explotación

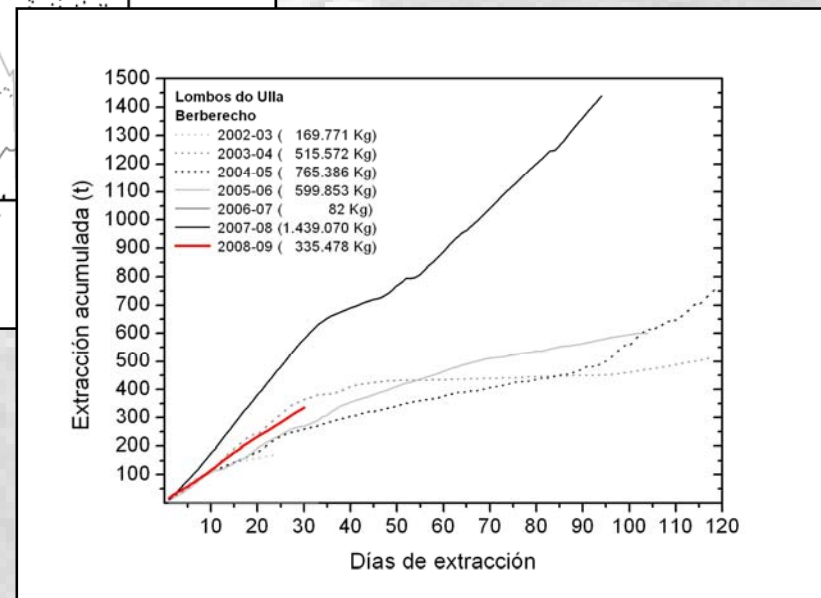
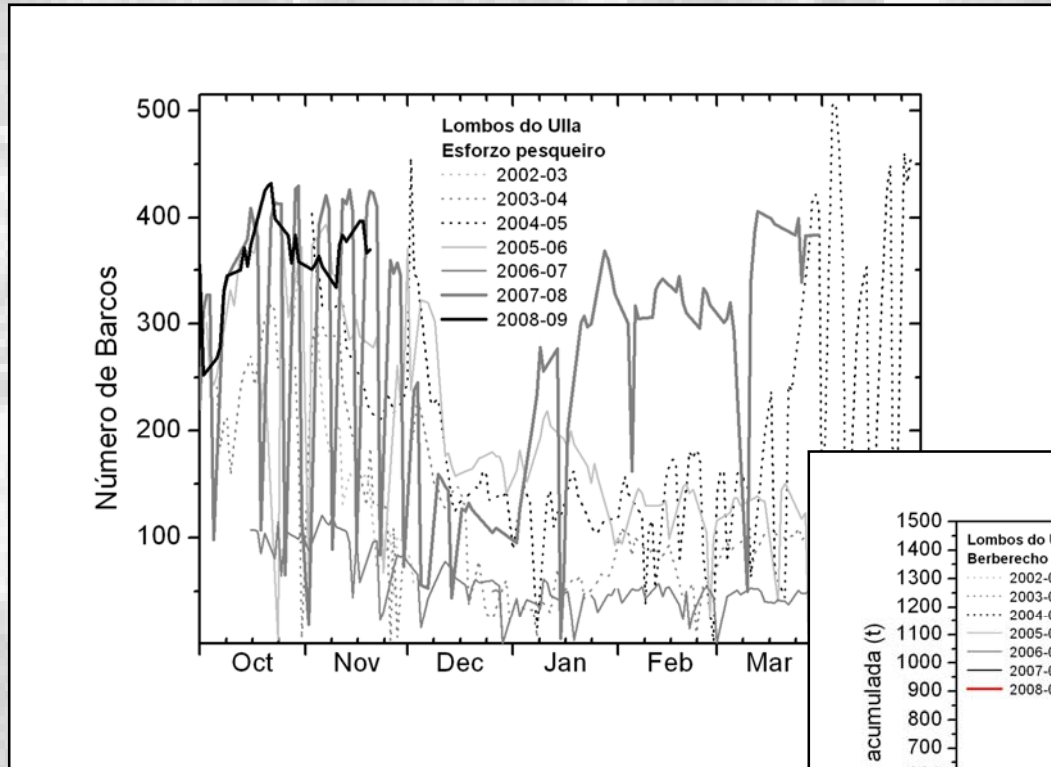

- Control diario da actividade extractiva
- Control periódico do tamaño das capturas
- Control diario das vendas

Control diario da actividade extractiva

Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

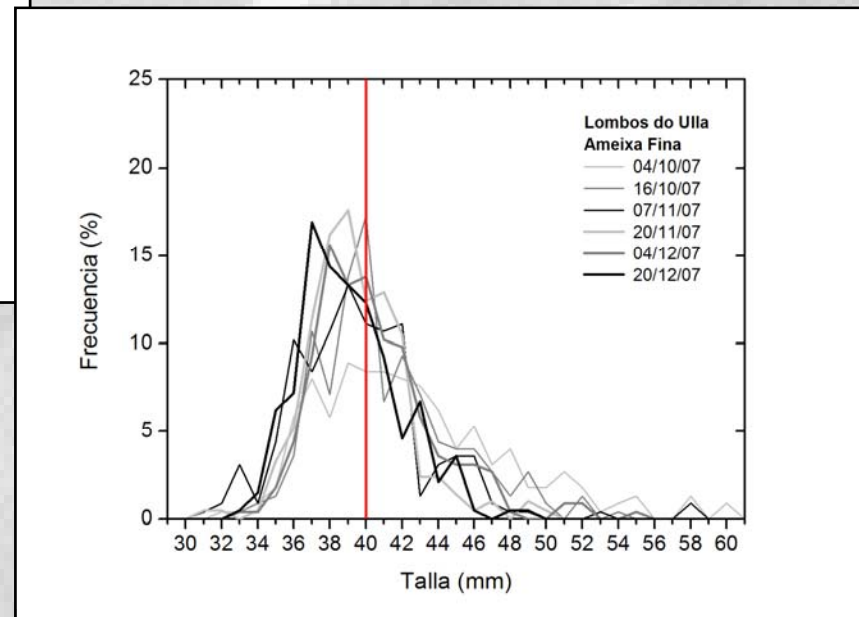
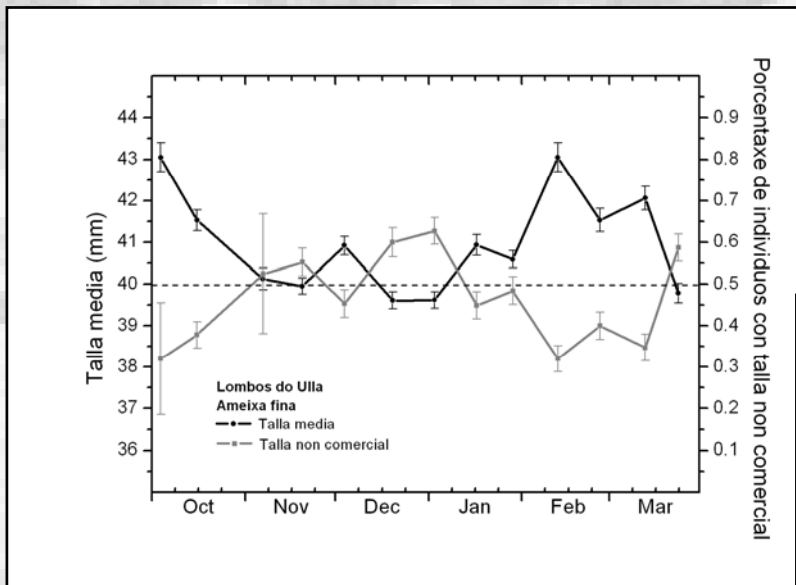

Control periódico dos tamaños de captura

Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

Periodicidade desexable:
quincenal dentro de cada banco.

Periodicidade mínima:
Inicio, 4 intermedias e final da
extracción en cada banco.

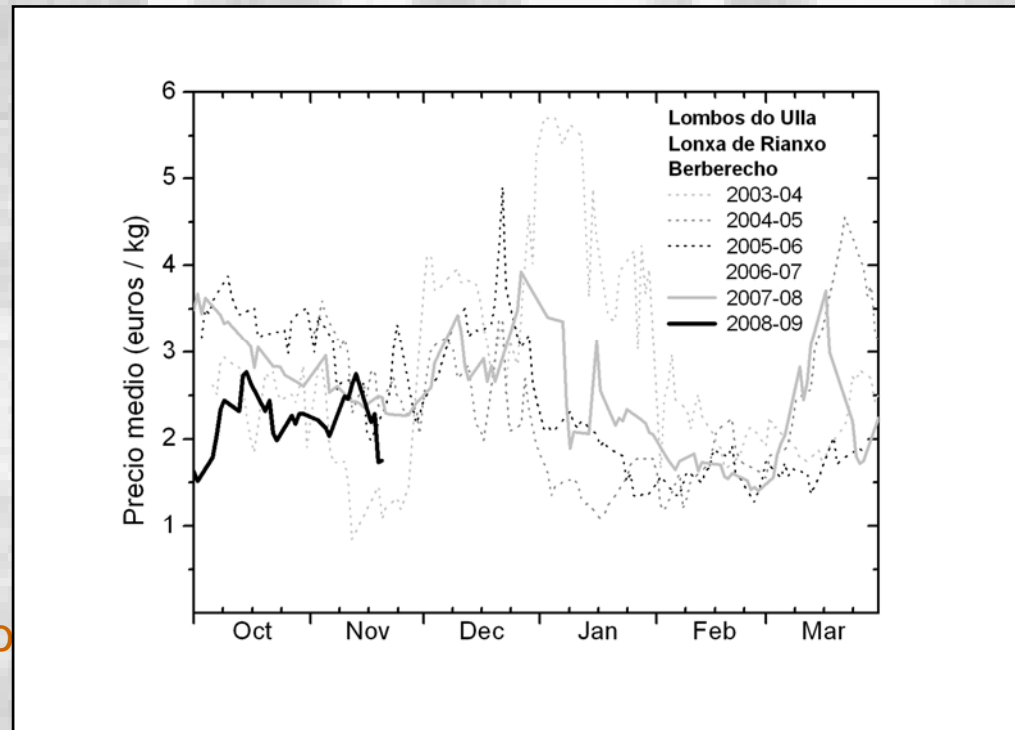

Control diario das vendas

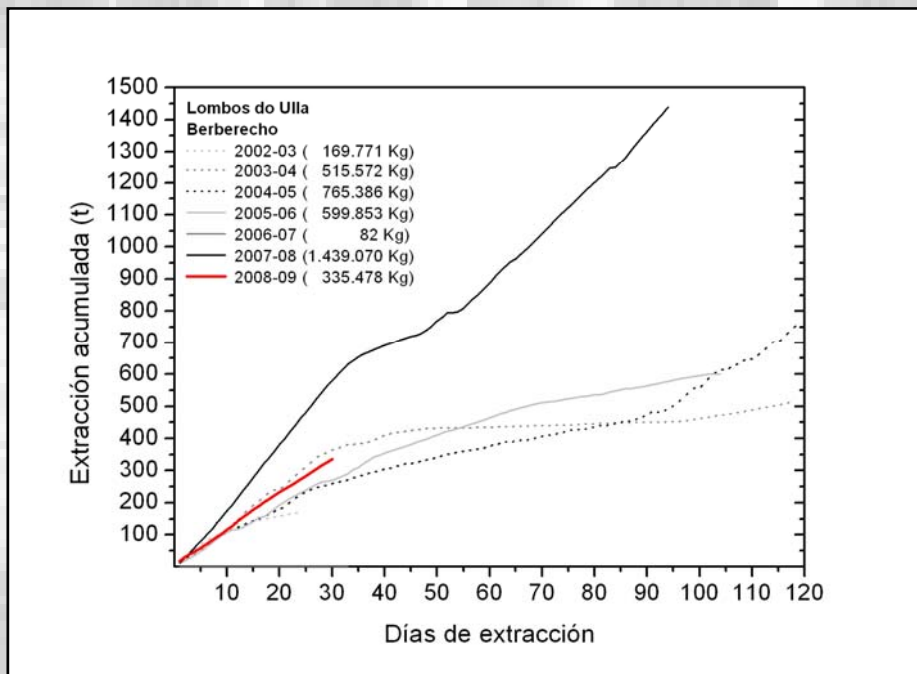
Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

É importante levar este rexistro en paralelo ó de contro diario da actividade extractiva para poder asignar vendas a esforzo e lugar de extracción

Aplicación dos indicadores

▪ CAPTURAS DIARIAS ACUMULADAS

Asesoramento:
Deter a extracción na zona, si se demostra que non houbo redución do esforzo

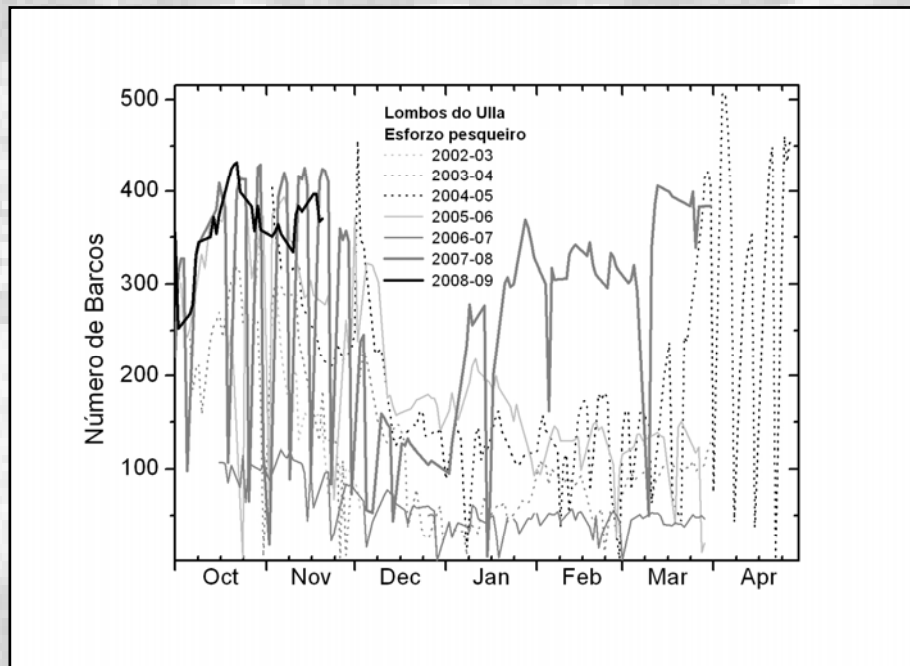
Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

A diminución progresiva da taxa de incremento pode indicar:
Diminución simultánea do esforzo
Diminución drástica da abundancia

Aplicación dos indicadores

▪ESFORZO DIARIO

Asesoramento:
Deter a extracción na zona, si se demostra que os prezos de venda non diminuíron e que non comezaron actividades alternativas máis rendibles

A diminución progresiva do número de mariscadores faenando pode indicar:

Diminución drástica da abundancia

Diminución do prezo de venda

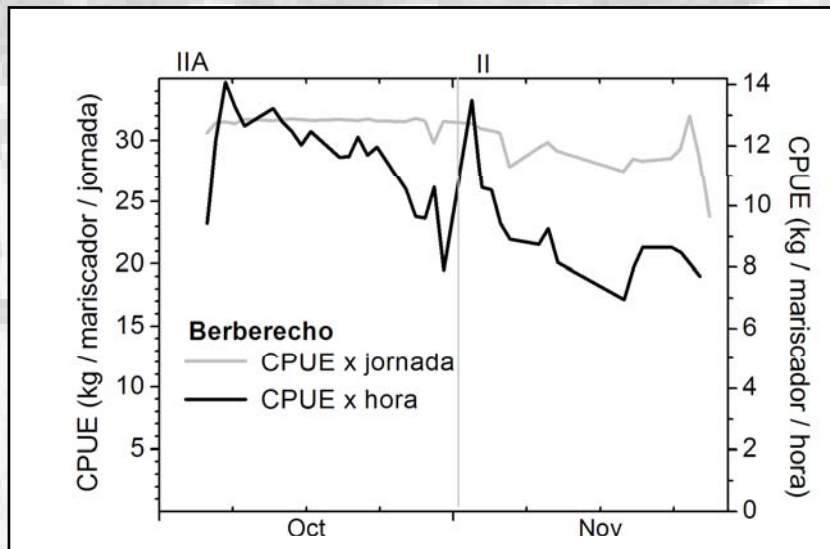
Inicio dunha actividade alternativa máis rendible

Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

Aplicación dos indicadores

▪ CAPTURAS POR UNIDADE DE ESFORZO (CPUE)

Asesoramento:
Deter a extracción cando
as capturas alcancen o
70-80% do stock inicial

Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

Se non se estableceron cuotas diarias por mariscador, a diminución progresiva dos quilos/mariscador/xornada indica:

A diminución paulatina da abundancia

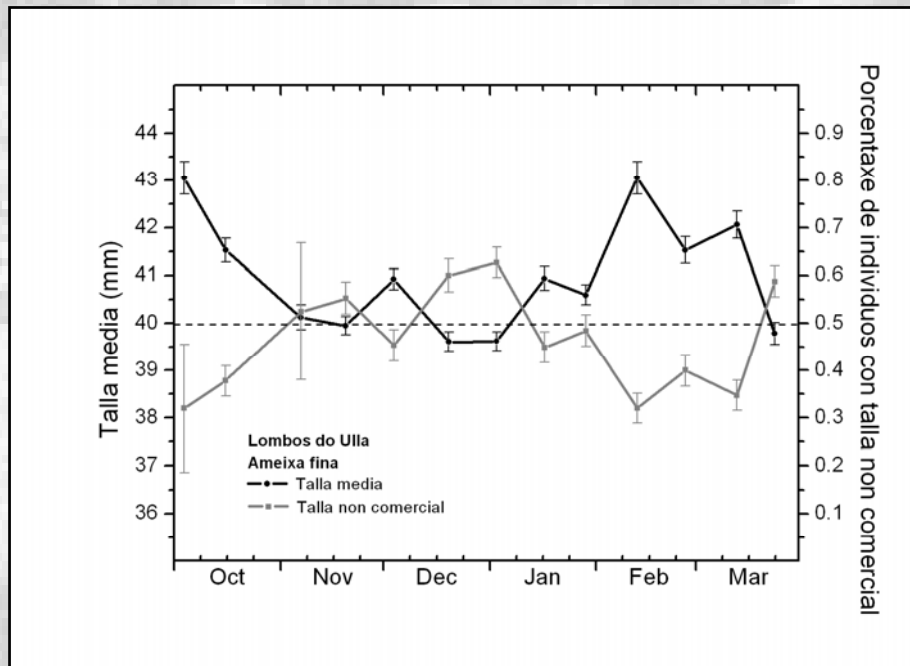
Se se estableceron cuotas diarias por mariscador, a diminución progresiva dos quilos/mariscador/hora indica:

A diminución paulatina da abundancia

Aplicación dos indicadores

▪ TAMAÑO MEDIO DAS CAPTURAS

Asesoramento:
Deter a extracción si non supera a talla mínima legal, e si se demostra que non existen problemas coa vixilancia

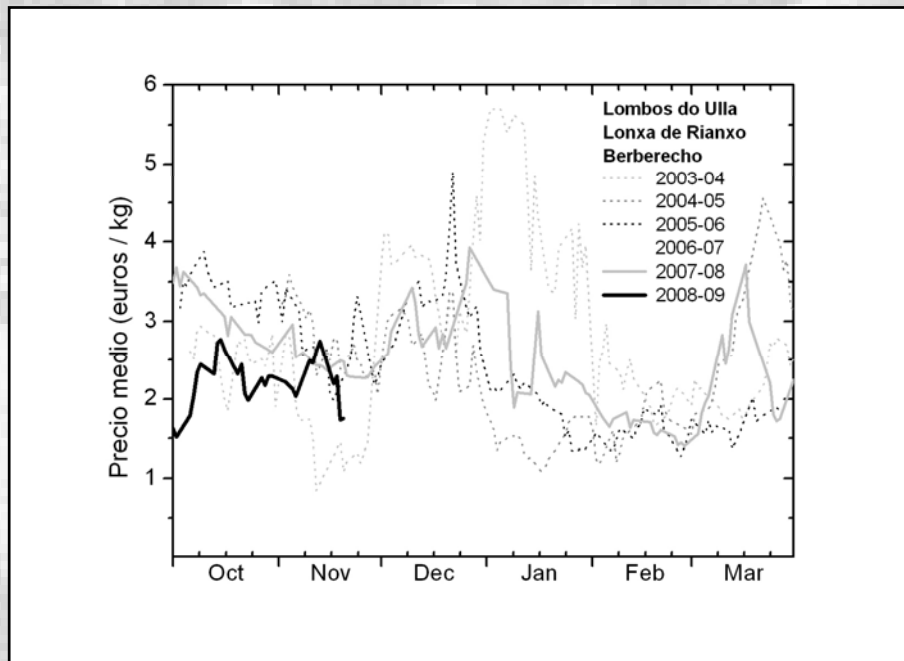
A diminución progresiva da media pode indicar:
Diminución paulatina da abundancia
Relaxación da vixilancia

Aplicación dos indicadores

▪ PREZO MEDIO DAS CAPTURAS

Asesoramento:

Reducir as cuotas se non se demostra unha redución da talla ou da calidade

A redución do prezo pode indicar:

Diminución da talla

Diminución da calidade

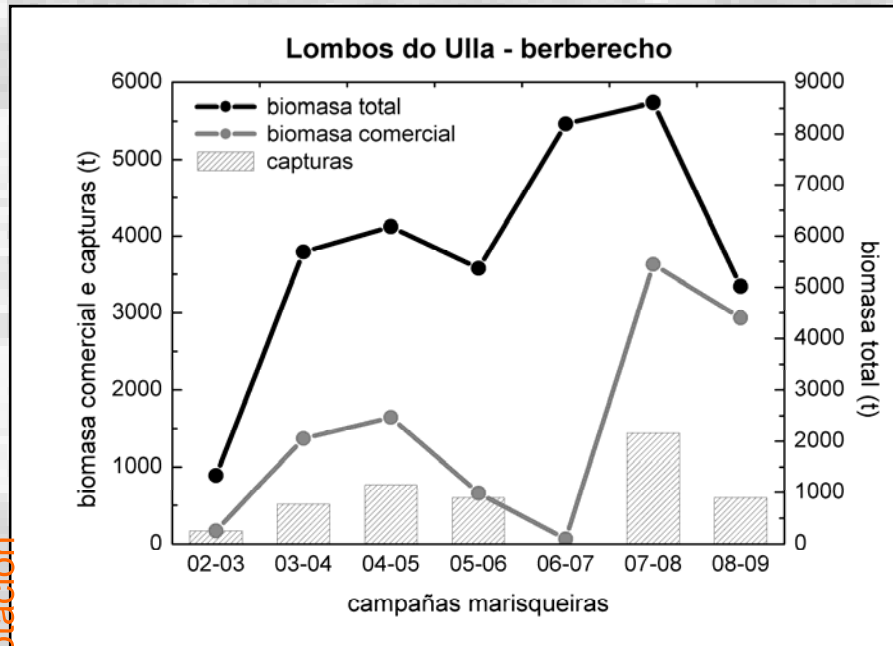
Desaxuste entre a oferta e a demanda

Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

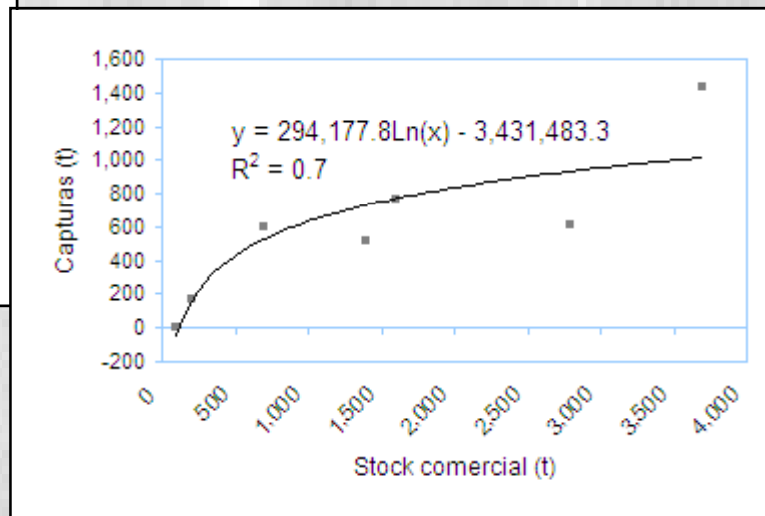

Vantaxes da xestión adaptativa

Ferramentas de asesoramento
Indicadores da explotación

Dispor da posibilidade de predicción a curto prazo

Poder axustar o esforzo pesqueiro a produción do banco

-
- Ferramentas de xestión
  - Ferramentas de asesoramento:
Avaliación de stocks e hábitats
  - Ferramentas de asesoramento:
Indicadores da explotación
  - **O plan de explotación**

Dctos. 425/93 y 423/93:

Profesionalización:

Permiso de explotación personalizado

Xestión individualizada dos bancos:

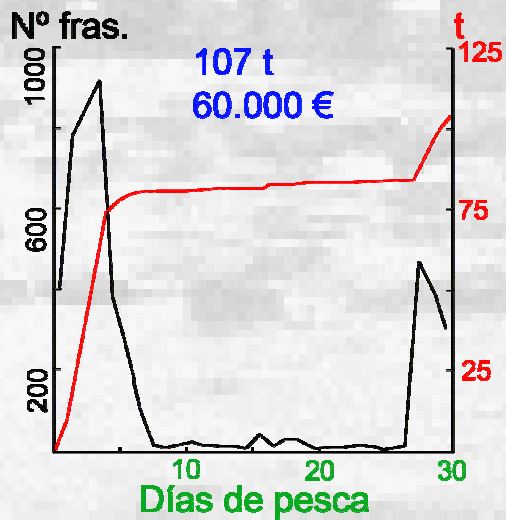
Plans de Explotación

Plans de explotación

- Calendario de explotación
- Cotas de capturas
- Previsión de capturas
- Organización das vendas
- Plan económico
- Normas de funcionamento e organización:
Puntos de control, vixilancia, tarefas de mellora

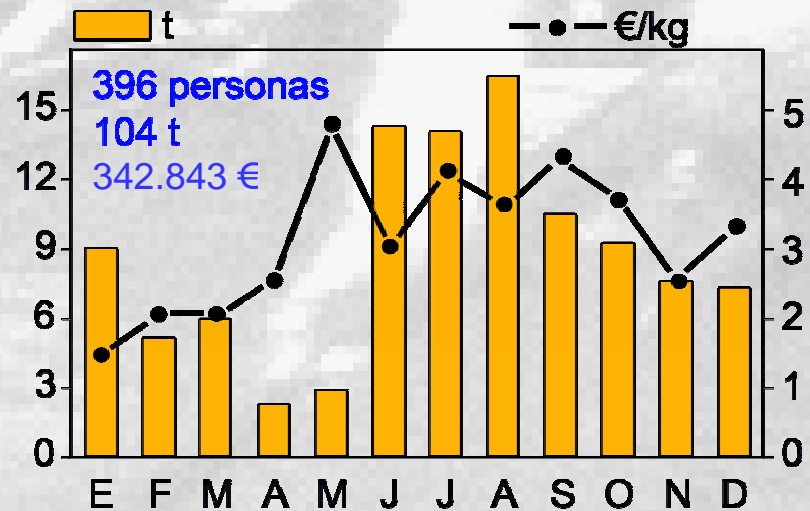
Adaptación da explotación ás particularidades do stock e do mercado

- Flexibilidade de cuotas
- Flexibilidade de épocas de captura
- Rotación espacial da explotación
- Prezo mínimo de retirada de subhasta

Redondela, 1979-1980

Fernández Cortés *et al.*, 1987

Redondela, 2006

www.pescadegalicia.com

Medios técnicos e humanos

- 50 entidades asociativas con técnico de marisqueo
- Estandarización de metodoloxías e procedementos
- Desenvolvemento de aplicacións informáticas específicas:
ARouSA: *Avaliación de stocks de recursos marisqueiros*

Dispoñible en <http://sites.google.com/site/arousa09/>

GRACIAS POLA SÚA ATENCIÓN

**Explotación Sustentable de Recursos Marisqueiros e Acuícolas.
Sanxenxo, 29-30/VI/2010**